

ETELÄ-SAVON
PELASTUSLAITOS

LIITE 3

Valvonnan toteuttaminen koronaepidemian aikana

SISÄLLYSLUETTELO

1	SUUNNITELLUN VALVONNAN TOTEUTTAMINEN KORONAEPIDEMIAN AIKANA	1
1.1	VALVONTATOIMENPITEIDEN LAAJENTAMINEN.....	1
1.2	VALVONTATOIMENPITEIDEN PROSESSIT	2
1.3	VALVONNAN MAKSULLISUUS.....	2
1.4	ARVIO SUUNNITELTUIEN VALVONTAKÄYNTIEN KORVAAMISESTA MUILLA VALVONTATOIMENPITEILLÄ	3
1.5	MUIDEN VALVONTATOIMENPITEIDEN LAADUN ARVIOINTI.....	3
2	ALUEELLISTEN RAJOITUKSIEN JA OHJEIDEN HUOMIOINTI VALVONTATOIMINNASSA.....	4
	MÄÄRITELMÄT	

1 SUUNNITELLUN VALVONNAN TOTEUTTAMINEN KORONAEPIDEMIAN AIKANA

Sisäministeriön muistion (6.4.2020, SMDNo-2020-831) mukaan palvelutaso on ylläpidettävä myös poikkeusoloissa. Tällaisessa tilanteessa osa suunnitelluista valvontakäynneistä voidaan korvata asiakirjavalvonnalla tai muilla toimenpiteillä niin, että valvonnan tarkoitus kuitenkin toteutuu. Koska valvontaa on tehtävä riskiperusteisesti, tulee palotarkastus kuitenkin suorittaa sellaisissa kohteissa, joissa tulipalon vaara on suuri ja joissa riittävää valvontaa ei ole mahdollista toteuttaa muilla keinoilla.

Pelastuslain mukaan pelastuslaitoksen on laadittava palvelutasopäätökseen pohjautuva valvontasuunnitelma valvontatehtävien toteuttamisesta. Valvontasuunnitelma tulee tarkistaa vuosittain ja muutoinkin, jos tarkistamiseen on erityinen syy. Valvontasuunnitelma ohjaa käytännön valvontatyötä. Etelä-Savon pelastuslaitoksen valvontasuunnitelman vuodelle 2023 hyväksyy Etelä-Savon hyvinvointialueen turvallisuuslautakunta. Palvelutason ylläpitämiseksi koronaepidemian jatkuessa on valvontasuunnitelman perusosan lisäksi huomioitava täydentävä Liite 3.

1.1 Valvontatoimenpiteiden laajentaminen

Valvontatoimenpiteitä on laajennettu niin, että suunniteltuja yleisiä palotarkastuksia voidaan korvata tapauskohtaisesti *asiakirjavalvonnan, etävalvonnan ja asiakkaan tekemän itsearviointin perusteella* tai yhdistellen edellä mainittuja keinoja kohteen mukaan.

Tapauskohtaisessa harkinnassa otetaan huomioon kohteen *arvioivan palotarkastuksen riskiluku*. Jos kohteen arvioivan palotarkastuksen riskiluku on yli 2.5, kohteeseen suoritetaan palotarkastuskäynti myöhemmin vuoden aikana. Mikäli kohteen riskiluku on alle 2.5, voi kohteen palotarkastuksen tehdä korvaavalla tavalla. Jos kohteelle ei ole riskiluvun arviointia tehty, ratkaistaan asia tapauskohtaisesti. *Tapauskohtaisen harkinnan* valvontatoimenpiteistä tekee se tarkastaja, jonka listalla kohde on. Tähän myös vaikuttaa se, että valvonnan suorittaja tuntee kohteen ja sen keskeiset turvallisuustekijät tai asiasta voidaan muuten muodostaa luotettava kuva.

Tapauskohtaisessa harkinnassa otetaan huomioon myös kohteen *toiminnan luonne ja sen aiheuttamat riskit*. Palotarkastus suoritetaan perinteisesti sellaisissa kohteissa, joissa tulipalon vaara on suuri eikä riittävää valvontaa ole mahdollista toteuttaa muilla keinoilla.

Pandemiatilanteessa on myös huomioitava *palotarkastuksen aiheuttamat riskit* kohteen harjoittamalle toiminnalle mm. hoitolaitokset (kohderyhmä A1) ja infrastruktuurin kannalta merkittävät kohteet (kohderyhmä A4). Valvontatoiminta ei saa levittää epidemiaa haavoittuviin riskiryhmiin tai yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittäviin kohteisiin.

1.2 Valvontatoimenpiteiden prosessit

Suunniteltuja yleisiä palotarkastuskäyntejä voidaan korvata tapauskohtaisesti asiakirjavalvonnan, etävalvonnan ja asiakkaan tekemän itsearviointin perusteella tai yhdistellen edellä mainittuja toimenpiteitä kohteesta riippuen.

Kohdetta voidaan pyytää tekemään paloturvallisuuden itsearviointi, jonka jälkeen pidetään etävalvontapalaveri joko puhelimitse tai videoneuvotteluna. Asiakirjavalvonnan pääasiallinen sisältö muodostuu omatoimisen varautumisen sekä pelastustoimen laitteiden kunnossapidon valvonnasta kohteeseen kohdistuvat velvoitteet huomioiden. Monimutkaisemmissa kohteissa voidaan kohteelle lähettää ennakkoon selvitettäväksi asiakirjoja ja kysymyksiä, jotka ovat valvonnan teemana. Harkinnanvaraiset aiheet ovat tarkoituksenmukaisiksi katsottuja kohdekohtaisia asioita kohteen toiminnasta ja luonteesta riippuen. Tällaisia voivat olla mm. toistuvat erheelliset automaattiset paloilmoitukset, aikaisempien puutteiden nykytilanne, kemikaaliturvallisuus.

Osana valvonnan riskiperusteista suunnittelua vuoden aikana jatketaan mm. pienten maataloustilojen ja viljankuivaamojen paloturvallisuuden itsearviointia. Näiden kohteiden osalta valvonta voidaan kirjata suoritetuksi asiakirjavalvontana itsearviointiin perustuen. Asiakirjojen perusteella voidaan käynnistää muita valvontatoimenpiteitä kuten palotarkastuksia.

Valvontakeinojen yhdistämisessä joudutaan käyttämään tapauskohtaista harkintaa. Kaikilla kohteilla ei välttämättä ole mahdollisuutta mm. videoneuvotteluun tai asiakirjojen ja valokuvien toimittamiseen sähköisesti. Mahdollisista valvontakeinoista tuleekin keskustella etukäteen toiminnanharjoittajan kanssa, vaikka päätöksen keinosta tekee pelastusviranomaisen.

Eri valvontakeinoja yhdistellessä suunniteltu valvonta kirjataan suoritetuksi muilla valvontatoimenpiteillä asiakirjavalvontana. Suoritetusta asiakirjavalvonnasta tehdään tarkastuskertomus, josta ilmenee tarkastuksen kulku, käsitellyt asiat sekä asiakirjat samalla tavoin kuin palotarkastuspöytäkirjasta. Palotarkastusohjelman tilastoinnin ja valvonnan suunnittelutoiminnon vuoksi pöytäkirja täytyy kuitenkin laatia yleisenä palotarkastuksena. Suoritetuista yleisistä palotarkastuksista laaditaan PeL 80 § mukainen pöytäkirja.

1.3 Valvonnan maksullisuus

Yleisten palotarkastuksien suorittamisesta veloitetaan Etelä-Savon hyvinvointialueen aluehallituksen hyväksymän taksan mukaisesti. Valvontatoimenpiteen maksullisuus perustuu alueen pelastustoimelle sen tuottamisesta aiheutuneisiin kokonaiskuluihin.

Poikkeavan tilanteen aikana suunnitellun valvonnan suorittaminen muilla valvontatoimenpiteillä tai asiakirjavalvontana (asiakkaan itsearviointin perusteella) on maksutonta. Pelastuslaki ei tunne etätarkastuksia käsitteenä. Suorittaen valvontaa etänä kuitenkin tehdään pääasiallisesti

asiakirjavalvontaa asiakkaan toimittamien asiakirjojen ja itsearvioinnin perusteella. Pelastuslaitos ei veloita maksua muustakaan asiakirjavalvonnasta esim. pelastussuunnitelman arvioinnista, säiliöpöytäkirjojen tai paloteknisten laitteiden määräaikaistarkastuksen pöytäkirjojen käsittelystä ja kirjaamisesta.

1.4 Arvio suunniteltujen valvontakäyntien korvaamisesta muilla valvontatoimenpiteillä

Valtaosassa kohteita valvontakäynti voidaan suorittaa perinteisenä yleisenä palotarkastuksena. Suunnitellun valvonnan korvaaminen muilla valvontatoimenpiteillä saattaa koskea vain yksittäisiä kohteita vuosien 2020-2022 kokemusten perusteella. Epidemiatilanne kuitenkin voi muuttua nopeasti ja valvontaa pyritään suorittamaan tasaisesti ympäri vuoden tavoitteiden saavuttamiseksi.

1.5 Muiden valvontatoimenpiteiden laadun arviointi

Valvonnan laadun seurannassa käytetään sähköistä asiakaspalautekyselyä, mikä on keskeinen mittari valvontatoiminnan vaikuttavuuden arvioinnissa. Asiakaspalautekyselyssä on huomioitu suunnitellun valvonnan korvaaminen muilla valvontatoimenpiteillä. Asiakkaiden mielipiteet ja kokemukset ovat erittäin tärkeitä valvontatoimenpiteiden jatkokehityksessä.

2 ALUEELLISTEN RAJOITUKSIEN, OHJEIDEN JA SUOSITUSTEN HUOMIOINTI VALVONTATOIMINNASSA

Epidemian vaiheiden luokittelusta ja niihin liitetystä suosituksista on luovuttu. Epidemiaa torjutaan tartuntatautilain nojalla ensisijaisesti paikallisin ja alueellisin toimenpitein. Viruksen torjunnassa voidaan myös tarvittaessa siirtyä laaja-alaisempiin valtakunnallisiin toimiin.

Valvontatoiminnassa huomioidaan mahdolliset paikalliset tai alueelliset rajoitukset, ohjeet ja suositukset. Organisaation sisäisistä toimintaohjeista tarvittaessa konsultoidaan terveysviranomaisia epidemiatilanteen muuttuessa. Alla olevaa taulukkoa voidaan hyödyntää omien toimintaohjeiden päivittämisessä.

PERUSVAIHE	KIIHTYMISVAIHE	LEVIÄMISVAIHE
<ul style="list-style-type: none">• Valvontatoimintaa toteutetaan normaalisti• Suojaustaso tarvittaessa paikallisten tai valtakunnallisten suositusten mukaisesti	<ul style="list-style-type: none">• Valvontatoimintaa suoritetaan kohtuullisen normaalisti• Sosiaali- ja terveydenhuollon ja muissa vastaavissa kohteissa huomioidaan yksikön vierailuohjeet• Suojaustaso paikallisten tai valtakunnallisten suositusten mukaisesti	<ul style="list-style-type: none">• Valvonnan kohdentamista ja toteutustapaa voidaan tarvittaessa rajata esim.<ul style="list-style-type: none">- Kohdekierros suoritetaan suppeammin, vältetään ruuhka-aikoja- Paikalle vain välttämättömät asianosaiset- Valvontaa kohdennetaan matalariskisempiin kohteisiin mm. pienet teollisuus- ja varastokohteet- Pientalojen palotarkastus tarvittaessa keskeytetään- Hyödynnetään muita valvontatoimenpiteitä palotarkastusten rinnalla• Suojaustaso paikallisten tai valtakunnallisten suositusten mukaisesti

MÄÄRITELMÄT

Arvioivan palotarkastuksen riskiluku	Yleisen palotarkastuksen yhteydessä tehty yksinkertainen arviointi, jolla kohteelle saadaan riskiluku. Mitä pienempi riskiluku on, sitä paremmin turvallisuusasiat kohteessa ovat.
Asiakirjavalvonta	Asiakirjavalvontaa ovat dokumenttien perusteella tehdyt viranomaispäätökset ja muut toimenpiteet, jotka kohdistuvat valvonnan kohteena oleviin rakennuksiin, toiminnallisiin kokonaisuuksiin tai mm. yleisötilaisuuksiin.
Valvontatoimenpiteet	Pelastuslain 78 §:n ”muilla valvontatehtävän edellyttämällä toimenpiteillä” tarkoitetaan erityisesti asiakirjavalvontaa, jonka tarkoituksena on varmistaa pelastuslaissa ja muissa erityislaissa säädettyjen velvoitteiden noudattamista kohteessa. Asiakirjoista tehtyjen havaintojen perusteella voidaan käynnistää valvontatoimenpiteitä esim. palotarkastus tai muu valvontakäynti, jonka yhteydessä annetaan neuvontaa ja ohjausta.
Yleinen palotarkastus	Valvontasuunnitelman mukaisesti määrävälein tehtävä palotarkastus.